

ПОЛЕМИКА

Лекарски шум на везама

Реаговање на текст
„Незнање, немоћ или
нешто треће”, „Политика”,
4. јануара 2023. године

Проф. др Радоје
Чоловић*

Данима сам се мучио да разумем цео наслов чланка. Лако сам схватио да „не знам” и „не могу” оно што проф. Делић зна и може, али нисам схватао оно „нешто треће”, све док ми се у сну није приказало да сам 2009. од „службе” убачен у Српско лекарско друштво (СЛД) са задатком да 2022. онемогућим да два „опасна”, давно пензионисана професора, преко „свемоћног” СЛД-а сруше „актуелни режим”.

За коментарисање целог чланка под тим „мистериозним” насловом биле би потребне бар три стране у „Политици”, о чему г. Апостоловски неће ни да разговара. Уздржаћу се од коментара неких од 10 тачака, аутору чланка ћу дати један савет, а читаоцима нелекарима „Политике” нека појашњења.

Пошто и даље сумњам у свемоћну формулу за сузбијање епидемије ковида коју имају уважене колеге, остаје ми да им саветујем да је, пошто су пропустили животну шансу да је продају бившем председнику САД, хитно понуде Кини која изгледа ових дана са ковидом има проблема. Верујем да је спремна да је добро плати, а јуани су сада на великој цени. Тиме би бар мало ублажили „непреболни бол” што их „режим” (на моје енергично заузимање!) није узео у Кризни штаб.

Шта је разлог десетогодишњег спора између проф. Делића и мене и СЛД?

Од 19. века, у медицини се догађају открића која лекари морају да прате слушањем предавања на састанцима и конгресима, путем часописа и сл., јер ће у противном правити више грешака, које се и иначе понекад догађају. Зато су свуда оснивана лекарска друштва, а 1872. и СЛД, у још вазалној кнежевини Отоманског царства. Највећи број лекара је свестан

неопходности сталног усавршавања. Мањи број се ослањао на „искуство” што се погрдно, али тачно назива „практицизмом”. Законски обавезна „Континуирана медицинска едукација” (КМЕ) је уведена да се и та група присили да се стално усавршава. Законом донетим за време министра проф. Т. Милосављевића, КМЕ је била савршено добро регулисана. Слично подели власти на законодавну, судску и извршну, спровођење КМЕ имало је три одвојена и независна

сегмента, а да би се избегле могуће злоупотребе, за које смо иначе специјалисти, нико се није смео мешати у делокруг оног другог.

А. Едукацију су могли вршити, СЛД, факултети, професионална лекарска удружења и др. који су као такви регистровани у АПР-у. Они су подносили програме едукације са доказима да су предавачи најмање у рангу слушалаца, и да су програми савремени, тако да се за свако предавање морала приложити професионална биографија предавача и сиже предавања са најмање пет „свежих” референци.

Б. Акредитација је дата Здравственом савету Републике Србије (ЗСРС) чија је комисија имала да процењује да ли понуђени програми КМЕ задовољавају поменуте критеријуме и ако их прихвати да им према дефинисаним критеријумима додели одређени број бодова и да одлуку о томе, под шифром, огласи на своме сајту, која се уноси у „сертификат” који се издаје учесницима едукације.

Ц. Лиценцирање је дато у искључиву надлежност Лекарској комори (ЛК) која је на основу броја скупењих бодова (чији је минимални број прописан за сваку годину) лекарима продужавала лиценцу за рад. Ако не би прикупио бар минимални број бодова, лекар је морао да о свом трошку полагаје испит пред комисијом ЛК.

Међутим, најпре уз благонаклоност а после уз асистенцију ЗСРС са проф. Делићем на челу, ЛК је почео да изиграва овај савршено планирани поредак. Уместо да је ЗСРС од оснивача ул-

тимативно (ако треба и под претњом да ће дати колективну оставку) захтевао да му додели средства да оснује своју комисију за акредитацију и да је плаћа, он је комисију коју је противзаконито основала и плаћала ЛК, прихватио као своју и њене одлуке је стављао на свој сајт као одлуке своје (непостојеће) комисије. Тако се уместо у ЗСРС, од почетка до данас све апликације за КМЕ шаљу у ЛК. Да је такав захтев ЗСРС поднео, сигуран сам да би му средства била додељена, јер то није био велики новац, а властима је било стало да глуме „изградњу институција европског типа”, што је тада било у великој моди („in”). Они то нису учинили због опортунизма.

Зна се да „ко плаћа, тај и наручује музику”. У новонасталим „поретку”, тадашње руководство ЛК, склоно расипштву и корупцији је противзаконито преко фантомских „агенција” и своје комисије „акредитовало” своје програме, и себи, својим пријатељима (често особама потпуно непознатим лекарској заједници) и неколицини новинара „задужених за праћење здравства” намештало хонораре из, за наше прилике, колосалног фонда који се силом закона пунио директним одузимањем од плата лекара. Тако су акредитовани и „едукативни програми” за које је и лаику јасно да ни „едукатори” немају ниједну квалификацију да врше КМЕ, нити да се на темама као што су „Лице и наличје свакодневице”, „Новинари и лекари – како комуницирати без шума на везама” и сл. лекари не могу „усавршавати”. Те и такве „едукативне програме”, ЗСРС са проф. Делићем на челу стављао је на свој сајт као одлуке своје (непостојеће) комисије. Чак ни таква „едукација” често није извођена, чак ни планирана да се изведе. Викендом би закупили салу Дома синдиката, огласили „едукацију”, поставили службеника да узима податке „полазника” (присуство није било обавезно) и сви уписани су већ следеће недеље у ЛК могли да подигну „сертификате” о „обављеној едукацији” са бројем „зарађених” бодова. „Едукатори” су били задовољни јер су добили хонораре (чак и кад „предавања” нису ни одржали јер „нису криви што слушаоци нису дошли”), а „полазници” јер су „зарадили” бодове. То је погађало све праве извођаче КМЕ а нарочито СЛД. Неки су нам отворено говорили: „Зашто да плаћамо чланарину и долазимо на ваше састанке кад

Фото Н. Марјановић

бодове можемо добити од Лекарске коморе?”. О тим преварама, писмено смо обавестили све чланове ЗСРС, али реакције није било. У интересу СЛД-а отишао сам „на ноге” проф. Делићу (у управну зграду Инфективне клинике) са надом да он можда „од силног посла у ЗСРС” није стигао да прочита писмо, и преко два сата му подносио доказе о тим преварама, скинутим са сајта ЗСРС на чијем је челу. Он ме све време „бело” гледао и ћутао да би на крају рекао: „Питаћу...ћку.” Све се наставило по старом. Неки други чланови ЗСРС којима сам се жалио одговорали су: „Види са Делићем, то је у његовој надлежности”. Тако је проф. Делић подастро црвени тепих за све деформације које су у низу даље уследиле, али то је већ друга (тужна) прича. Он никад ни на који начин није изразио чак ни жаљење, а камоли извињење што је СЛД-у нанео ненадокнадиву штету. Зато верујем да је он последњи који би СЛД-у смео постављати било каква, а камоли „захтевна” питања и ћутке прелазити преко у новинама изнетог предлога његовог друга проф. Радовановића да чак буде (вероватно) „постављен” за председника.

З. Нећу да коментаришем како је проф. Делић већ на првим следећим

„изборима” за ЛК, иначе смишљеним на невероватно „креативан” начин (поново видети „Политику” од 21. 12. 2022) кандидовао и био изабран за члана управе, а тајним гласањем и за директора ЛК (о томе нека свако суди). Не сумњам и да се (привремено?) одрекао огромне плате која му је уз друге привилегије припадала, али верујем да је то била његова „фатална” грешка. Један број „креативаца” је то (с правом?) схватио као демагогију, а други су се вероватно уплашили да би и они морали да следе свога директора (а толико су се јадни намучили да дођу на тако пожељно место). Тако је одједном остао без подршке свих који су га изабрали. Све наде и планови које је годинама гајио и правило одједном су пали у воду. Без искрене подршке „споља”, једино му је остало да поднесе „неопозиву” оставку и да се после периода „боловања” лати пера и да почне са „критиком свега постојећег”, па и моје маленкости и сиротог СЛД-а, који су „криви” што га „режим” није узео у Кризни штаб и што се нису придружили Лекарима уједињеним против ковида, чији је један од „вођа”.

*Председник Српског
лекарског друштва

► Прилози објављени у рубрици „Погледи” одражавају ставове аутора, не увек и уређивачку политику листа